

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi utca SIMON-ház Knz József ut
kereskedésével szemben.

Hirdetmények.

előzetes pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők.

Bérmenetlen levelek csak ismert kezektől
fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSASALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként a vasárnap kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hozva, vagy vidékre
postán küldve:

Évben 12 részre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy hónapra	1 ft — kr.

Hirdetési ár

Ottasábas petitor egyszeri beiktatásért 5 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlert 4 hasábas petitorsórt 20 kr.

Hirdést vagy reclamat magában foglalt
újdonság sora 30 kr.

XVIII. évfolyam 1891.

Debreczen. Hétfő December 21.

259. szám.

Az ellenzéki agitáció.

(F.) Minél nagyobb, szélesebb és mélyebb a folyó medre, annál csendesebben és egyenetlenebben ömlenekek továbbjai s minél kisebb, keskenyebb és csekélyebb a patak, annál hangosabban és zajosabban — locog. Ez a természeti tümenény elevenedik meg önkéntelenül is szemünk előtt, ha a politikai életben körültekintve, a különböző pártok akcióját figyelemmel kísérjük, melyet ezek a közlő választásokra való tekintettel kifejtnek. A szabadelvű párt csendes nyugalommal és higgadt magatartással tekint az új választások el, nem elbizakodottan, de erejének teljes érzetében; ellenben az ellenzéki pártok és pártcskák roppant agitációt folytatnak, a mi épséggel nem azon benyomást teszi, hogy valami nagyon duzzadó erő kényszeríti őket ily szokatlan erőfeszítésre, hanem ellenkezőleg az erő hiánya, melyet ily módon elpálástolni igyekeznek.

A nemzeti párt vándor apostola, Apponyi Albert gróf, kóbor dervisként járja be az országot, hogy az embereket az egyedül idvözítő „nemzeti” politikai hitvallásnak megtérítse, a fitggetlenségi és az Ugron-párt pedig ékes szavú kiáltványokat tesz közzé s Ugron Gábor is nagy beszédet mond Kecskeméten. Hogy miért tesz az ellenzék ily nagy mérvű előkészületeket, ellenben a szabadelvű párt mért várja be előkelő nyugalommal a restaurációt, arra igen egyszerű a felelet:

A szabadelvű pártnak semmi szüksége arra, hogy a választó közönség többségét bizalmát és jóakarát megnyerje, mert azt már eddig is bírja s kétségtelenül bini fogja ezután is; ellenben az ellenzéki pártok rá vannak szorulva a captatió benevolentia-ra, mert ha még jelenlegi pozíciójukból is tért vesztenek, akkor ugyan nem sok talaj marad a lábuk alatt.

Csak annak van szüksége kérkedni azzal, hogy erős, a ki erőnek híjával éri magát. Ez az ellenzéki latszólágos erőnek a magyarázata. Es annak van szüksége arra is, hogy erős ellenfélről győngeséget hirdessen. Ezt az irányzatot is volt alkalmunk észlelni az ellenzék magatartásában, még pedig már hosszabb időn keresztül. Az ellenzék ugyanis évek óta hirdette ország-világnak, hogy akkor és a szabadelvű párt kebelében differenciák a szabadelvű párt szétbomlását fogja maga után vonni, hogy amíg még címét is leveti, mert már elkopott.

Es ime a sokat hirdetett jóvendöléssek hogyan teljesedtek be? Melyik párt bomlott szét, melyik tört frakciókra, melyiknek tagjai huznak szét s oszlanak klikkekre, melyik vetette el címét, mert címe is, ő maga is elkopott? Talán bizony a szabadelvű párt, melyről mindezt évek óta jósolták?

Hát bizony minde jóvendölés bekövetkezett az uolsó betűig, csak hogy nem a szabadelvű párt, hanem a két ellenzéken, mely szettört három darabra, mely frakciókra és klikkekre oszlott s mely elvetette kopott címét.

Ha látja a politikai kenyéririgység-től távolabb álló közönség ezt a késégsbeesett hajsztát és izgatást, azt a marakodást egymásközt s azt a versengést s esengést a választók kegyeiert, melyet az ellenzéki pártok már mo t elkövetnek, — úgy meg kell eszmörlenie ettől a politikától, mely a nemzeti frázisok konc aiért marakodik, ettől a czigánytemtől, mely minden szépet ráken a saját portékájára, csak hogy kelendővé tegye a jámbor választók előtt s jó vásárt csapjon a politikai piaczon.

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

Házasság akadályokkal.*)

(Történelmi tanulmány a század elejéről)
irta: dr. Hollaender Dazsó.

Mikor a huszonhárom éves vőegény kényszerítve van leszállni szerelmé egéből, hogy beszeresse az „apai beleegyezést”, „katonai kötelezettség teljesítését”, a megtörtént hirdetések, himió beoltat igazoló s egyéb törvényileg megkívánt okmányokat, mik utlevélül szolgálnak neki szerelmé hetedik egébe, sobjátva képzeli el magának azokat a „régí jó idöket”, mikor még a házasság megkötéséhez nem kellett egyéb mint két szerető szív és néha egy pap; — s mikor még nem tagyasztotta le a törvény és társadalom rideg formáságaival s követelményeivel azokat a virágokat, mik egyszer nyílnak a szivben, de akkor örökre, s miknek színét, szagát, mézét élvezni nem lehet elég korán, nem lehet elég soká soha!

Vagy mikor a negyven é körüli völegény elképzeli azt a számlálhatatlan sok kiadást, mit fedeznie kell, s lépten nyomon fizeti azokat a mindenféle díjakat, mikkel meg kell váltani minden egyes lépést, mely még elválasztja akkor a nyugalmas othontól mit a házasságban keres, — nagyot sohajtvagondol vissza azokra a „régí jó idökre” mikor még a házasság nem volt olyan drága — és nem számította az ember azt, megéri-e az árat mibe kerül, meghozza-e a kamatot boldogságban, nyugalomban?

En pedig, kezembem a törvény könyvvvel és a történelemmel, magmutatom önöknek hogy az a „régí jó idö”, nem volt olyan jó; — és hogy mennyi idöt, mennyi utána járást, tengeter okmány és halom pénzt kívánt meg az állam, míg megnyitotta egy egy párnak azt az ajtót, melyen belől egy egész élet öröme

bizony sokszor egy egész élet keserve! — volt elzárva.

Lám, a mai kor eszméivel összeférhetetlen még csak a gondolat is hogy az állam érdeke kívánatosá tehetné az egysesek szolgáló függő viszonyának fentartását vagy a népesség túlszaporodásának megakadályozását; és mégis, hogy ezt a törvény oltalma alatt, törvény útján mint vitte keresztül az atyáskodó kormány abban az annyiszor vissza kívánt „régí jó idöben”, pedig nem is oly régen, alig hogy 70—80 éve, — mikor már a franczia forradalom az „egyenlőség, testvériség és szabadság” szentháromságát végig hirdette az egész világon, — ezt akarom önöknek egy egyszerű történetben elmondani.

Igaz ugyan hogy e törvényes intézkedések nem sújtottak mindenkit de hát hol van törvény mely mindenkit egyaránt érne? s hogy nem voltak csak kivételezen az osztrák korona tartományok zsidó lakosságának részére hozták.

Ez pedig megszokhatta már évszázadokon keresztül, hogy létét, kevés boldogságát megfizesse pénzzel, könynyel, vérrrel; — de azért, higgyék el, ha önhibáján kívül másként gondolkozott is, vágya, fájdalma, öröme csak olyan emberi volt annak is, talán, talán még igazabb is; — hiszen kizárva a külvilágtól, bevilága, belélete tartósabb nyomot hagyott lelkében. Maga a történet nagyon mindennapos, nagyon egyszerű, mint minden amit nem az emberi indulat, az emberi érzés hoz mozgásba, hanem a hideg törvény száraz szakasza; — s az is, mi e történetben szomorú, még az is oly megvetni való, — a min nevetni lehetne benne, bizony könnyet fakaszt; — legalább sok keserves órát, sok véres könnyet okozott azoknak a kiken megessett.

Hanem, ha igaz az, hogy kinos az, mit sok munka, sok fáradság, sok nehéz percz, kinos óra árán szerzünk meg, s becsesebb annál, mit a véletlen szerenese baj nélkül,

Országgyűlés.

Decz. 19.

A képviselőház ma kezdte meg a kereskedelmi szerződések tárgyalását, amelyet kiváló tárgyilagosság jellemzett. Perla Eiek vezrelta a közgazdasági bizottság nevében a szerződések s ügyesen csoportosította kiváló szakértelemre valló beszédében azokat az előnyöket, melyek a szerződések-ből Magyarországra hárulnak.

Az ellenzék részéről Gaal Jenő, Mudrony Soma és Kun Miklós szóaltak föl s általában véve tárgyilagossá pártiszempontotól ment beszédet mondotak. A szerződések-et valamennyi elfogadták.

Matkovic Saandor tartott ezután igen figyelemreméltó beszédét, melyben a védvamos és a szabad kereskedelmi irányzatok hullámzását Európában s jezte azt az álláspontot, melyet ez irányzatok közepette a magyar állam és az egész monarchia elfoglalt. Ezután elismerését fejezvé ki a kormány iránt, hogy ily viszonyok közepette létesítette a kereskedelmi szerződések, mérlegeltte egyfelől az előnyöket, másfelől az ádovátokat, melyekkel a szerződések ránk bíznak.

Szalay Imre szintén elfogadta a szerződéeket. A brányi Kornél pedig arra figyelmeztette a kormányt, hogy a szerződésekben nem mindent vannak helyes közjogi kifejezések alkalmazva, így az egyik szerződésben a magyar állam külön közjogi állása nyíltan kifejeződik, míg a másikban csak osztrák monarchiáról van szó.

Debreczen-fabonyi vasut köréből.

— Igazgatói ülés és közgyűlés —

Debreczen, decz 21.

A debreczen-fabonyi-olát-polgári helyi-erdekű vasut részvénytársaságának tegnap nevezetes két ülése volt. Lefolyásukról adjuk az alábbi tudósítást:

Az igazgatósági ülésen beérkezett, hogy a végrehajtó bizottság a vállalat részére a hátralévő 230000 frt. építési követelést kiegyenlítette. Mithogy azonban a vállalattal végelszámolás ezuttal még nem eszközölhető, a végrehajtó bizottság egy ideig még működésben marad.

könnyen dob az ember öébe: — akkor hiszem hogy az a boldogság mi öket érte. tartósabb is volt; s az a tűz, mit bennük oly sokáig szított a vágy, melegeit tartott náluk akkor is még, mikor nálunk az idő, s új hamuja elfojtotta már régen.

Kummer Jakab kereskedő Piseken, Cseh országban, második fia volt az öreg Rosen duff Levinek, és öccse Levisohn Mozesnek, a nagyhirű talmad tudósának. Hogy pedig az atya és két fia miért szerepeltek különböző vezetékek neve alatt a Csehországban vezetett „történelmi lajstromokban, annak dícsőben uralkodó II. József császár és a jubmély a megmondhatója; — az elsőt mert 1787 júni 23-iki patensében elrendelte, hogy az összes zsidó lakosság családi vezetékeiket tartozik felvenni és használni, az utóbbit pedig, mert a fiatal, alig 13 éves mult Kummer Jakab bevásárlási próba útjára egész a távol Magyarországra volt kénytelen menni, kipusztítván a metely Cseh és Morvaországuk minden juhát.

Igy aztán mikor a magas katonai bizottság összeült az egyes kerületi székhelyeken hogy a legmagasabb patens értelmében a társadalmi rend legtöbb követelményével és a civilizáció áldásával lássa el az addig név nélkül tévelygő zsidósságot, — a végrehajtás napja otthon Piseken érte az öreg Rózenduff Lévit s apró gyermek-keit, Pozsonyban a híres talmad iskolában az öregbibi-Móaest, — a fiatal Jakabot pedig Szilészia valamelyik helységében; és bizony nem lehetett kívánni a magas bizottságtól hogy várjanak addig míg egy zsidó család tagján egy kőzöt nében megállapodnak, — haeai inkább saját kényelmük is a magas kincstár takarékosága iránti tekintetből siettettek kiküldetésük minél gyorsabb bevégzését.

Hogy mennyi zavart okozott az a sietés, — ki tudná azt ma már? azt is csak a jó isten tudja, hogy mennyi keserve szült

Az egri főkapitán kérelmére elrendelték, hogy a szentmargitai és folyási állomásokon marharakodó építessék.

Adebreczenvásártéri állomásán épült kettős örház áthelyezése iránt intézkedést tett.

Többoldalról panna sztemelték az igazgatóságnál amitt, hogy a társaság vonalain az üzletet kezelő magyar államvasut igazgatósága a legrosszabb minőségű mozdonyokat és személyszállító kocsikat alkalmazta; úgy hogy ezek miatt tekintve, a közönség kivánatos kényelmétől, a menetrend szerinti időkös a csatlakozási helyeken az érkezési időkös nem tarthatók.

Az eze mait méltán emelt panaszokat illetőleg intézkedik az igazgatóság illetékes helyen, hogy alkalmas mozdonyok beállításával a személy és tehertorogalom rendezésében történjen, és hogy a debreczeni, mint a tüzésabonyi állomásokon a csatlakozási időkös betartassanak.

Utastította továbbá az igazgatóság a végrehajtó bizottságot először javaslat készítésére az iránt, hogy Budapestén az igazgatóság képviselőit szerveztesse egy állandó közeg, mely a kormánnyal való érintkezést közvetíti; másodszor, hogy az elszámolásokat és ennek folytán a részvénytársaság könyvvizetésére vonatkozó részletes berendezést eszközöje.

Végül egyéb kisebb folyó ügyek elintézése után a végrehajtó bizottság azzal is megbízott, hogy az igazgatóság választmányi tagjai, valamint a debreczeni lapok egyikenek vagy másikának szabadjegyét eszközöljön ki.

Választmányi ülés után közgyűlés következett, melyen Csávolszky Lajos orsz. képviselő enökölt. Jelen voltak: Csávolszky Lajos 350 db. részvénytul; Simonfy Imre, Debreczen város 1800 db. részvényével, Rásó Gyula Hajdam. 1500 db. r., Zsendovics József az egri főkapitán 4000 db. r., Sághy Gyula a m. á. v. 3000 db. r., Lpesev Tamás T. Fured 750 db. r., Gráf Jenő 100 db. r., Maudel Pál az épi ési vállalat 40411 drb. r. vel; továbbá dr. Kola János jogtanácsos és Ferenczy Eiek felügyelő bizottsági tag.

A gyűlésnek egyetlenegy tárgya volt az igazgatóság jelentése.

E jelentés szó a vasut felépítéséről, a műtanrendőri bejárásról, forgalomba helyezéséről. Az építési vállalatnak 17 kereseti kimutatás alapján készpénzben kifizettetett

a patens, kiszolgáltatva védtelenül ezeket egyes közegek önkényének, gunyjának vagy megvetésének s szabad tért nyitva költői képzelődésüknek; — és ugyan ki kéri számon hogy egyes előklő urak oly jó idulatu korlatoltak, vagy oly barátjai voltak például a rozsnak, hogy egész kerületek zsidósságának neve telt ki a róza minden lehetőségetellenen összetételeiből, — vagy ki tehet arról hogy mások phantasiája nagyon lent járt a sárban, s évtizedekre hagyta piszkosnyomat egyes családok nevében?

Ha igaz hogy az idö megszokottá tesz minden fájdalmat, hogy bele szokott az egész zsidóság a változhatatlan helyzetbe, s bele szokott Kummer Jakab is abba, hogy vezetéke neve más legyen mint családjaé, és éit csendesen, munkálkodva, gyarapodva korban és vagyonban.

Igy érte el 35 dik évét, a nélkül hogy szive megszólalt volna egyszer is. Gunyolta a lángra lobbanó fiatalságot mely aláveti magát annak a sok utána járásnak, zaklatásnak, minek árán lehet csakis feleséghez jutni: és gunyoltatta magát a fátalságtól, mert inkább ötlein maradt, minthogy utána járjon mindannak, a mire ugyan sem neki, sem leendő nejknek szüksége nem lenne, — de a mire ugy látszik, annál inkább szüksége van az állam boldogságának: ha ugyan olyan nagy szüksége van rá!

Ekkor 1811 tavaszán látta meg először Rachel, Laughor Rachel!

Es itt ilenék hogy én elmondjam önöknek, hogy milyen szép is volt Rachel, eldicselkedjem vele milyen volt szeme, haja termete; vagy az is illő volna hogy elpanaszoljam Kummer Jakabnak minden vágyódását, aggodalmát, és azt hogy mint is találták meg egymást lelkeik.

Hiszen elutdnám én azt, ha épen kelenne, szépen mondani, buzdító például, s könynyet sajtolna szemükbe az egész történet attól a percztől kezdve, mikor először látták meg

fejfájás

NE-PORA

egyszor, ideges
söt gyomorból szárm.
ellen a legjobb si-
áltatott, mit több
köszönet-nyilvánítás
szonit.

IDI UDVAR

nyelvet használta
számláti utasítással
röha-loboz használ-
1 ft. Eredetiben
ss József „nagy-
árában Budapeston,
n. 12. Debreczen-
rássy Béla Baliza
raknál is kapható.
(2)
szközöltnék.

elvé !!

ek

mely óv
szolgál min
zajbetegség
k öblögató
nelkülöz

POPP-féle
kor egész-
Popp-féle
számára, Dr.
os egfioo.
auok.
paszta 35 kr
forgó virág-
és szerint a

Tóth Béla
L. öbökös-i
árában, ugy,
ben és Ma-
eskedésében.
okot.

ach !!!

ai szárazföldet sem
szűstáru-gyár indit-
st. a munkásoknak

gbizás teljesítésére.
nek, akár gazdag,
frt 60 kr. csekély

angol pengével,
illa egy daraból,
amál egy daraból,
sakanál egy drbból
s kanál egy drbból
erő egy daraból

int 40 fruba kerül-
ily összegért kap-
lyesen fehér érc,
ezért jóállás vál-
hogy ezen hirdetés

ás

kinék, inek az áru
szaszadom, és senk
felhasználni arra

való tisztító
sitással 15 kr.

entur,

gyár képviselője.
rasse 33.

atokból:

megkaptam, azért
és kérem nekem

1891.

ems Farkas gróf
cs. k. fődgy.

ltam elégedve és

1. 1891.

Theres Stelzer.

1.535100 fnt, elsőbbségi részvényekben pedig 4.041100 fnt. A végrehajtó bizottságnak erre vonatkozó jelentése átvizsgáltatik a helyesnek találván, a felmentést neki megadatott.

A jelentést a közgyűlés tudomásul vette. A gyűlésen jelen voltak Csávolszky Lajos ebedre hívta a Bikába.

Külföld

A francia bolgár konfliktus. Szófiai táviratok szerint a bolgár kormány Németországhoz, az osztrák magyar monarchiához, Angliához és Törökországhoz jogszókat intéz, s kijelenti, hogy Choudour hírlapíró, ki egykor Battenberg titkára volt, a kormány kárára dolgozott, s ez vezette kiutasításának elrendelését. Hír szerint a bolgár kormány egy ösztöndíjra jött nyomára, a rendőrség a fejedelemség egyik nagyobb városában dinamit bombákat talált.

A szerb állapotok. A kabinet rekonstrukcióját a skupstina újból való összehívására elhalasztották. Most tehát még a mai formájában fog a kormány a skupstina előtt megjelenni.

Az orosz inség. Justice behatárolt ismeretű az orosz inség. Franciaország, így ir az illető újság, csak a fényes Oroszországot ismeri Kronstadtól, de a népek nem csak szimpátiából, hanem okosságból is kötnek szövetséget. A jövő évi aratás még kedvezőlenebb lesz, mint a tavalyi. Azonközben az orosz arzenálok fegyverrel telnek meg. Elég a fegyver Oroszországban, csak hogy nemsokára senki sem lesz, a ki hordani fogja.

Ujabb zavarok Brazíliában. A lakosság és rendőrség katonaság is segélyre sietett Hatvan embert részint megölték, részint megsebesítettek. A kormány beadta lemondását A Yunta tagjait élénk ovációban részesítették.

E. m. k. e.

— A Debreczen sz. kir. városi és hajdúvármegyei választmány ülése. —

A debreczeni és hajdúvármegyei hazafias társadalom egyik legszebb alkotása volt az Erdélyrészi magyar közmuvelődési egyesületnek megalakítása Debreczenben. — Magassra csapott akkor a lelkesedés lángja s tömeges beiratkozással demonstrálta akkor a debreczeni és hajdúvármegyei közönség hogy átértette, megértette az erdélyi magyarság fenyegetett szomorú állapotát s az E. m. k. e. magasztos hivatását. — A debreczeni fiók egyesület két év óta derakasan teljesíti a magára vállalt feladatot: gyűjtögeti az anyagi erőket, a pénzt arra az óriási munkára, melyet „Magyarország jobb keze”. — Erdély megmentésének neveznek.

De úgy tetszik, minha a lelkesedés tüze lohadna, s kevesbednék azok száma, akik szívesen kötelezik magukat önkéntes megadózásra az erdélyrészi magyar fajért, magyar nyelvért és magyar földért. — A debreczeni fiók egyesületnek ma kevesebb tagja van, mint ez előtt két évvel, jövőre még kevesebbre számít az igazgató választmány.

Hová fog ez vezetni, ha minden év a tagok létszámának fokozatos hanyatlását mu-

egymást egészen addig, míg a szívbéli, családi és vagyoni kérdések békés megoldáshoz jutnak, hanem hát nem szerelemlől akarok én mesélni, hanem arról a hosszu Odisszeiáról, a mit végig szenvedett a szegény Kummer Jakab a völgyben, addig míg a boldog Kummer Jakabba a fény lett, talán Isten segélyével is, de a törvény engedélyével; és azt akarom elmondani, hogy mint lett a völgyben gondör fekete haja deressé a törvény rendelkezéséből és a kerületi főnökség jóakarataiból.

Hanem előbb a kerületi főnökség jóakaratait más végett akarta kinyerni Kummer Jakab. Ezen át hallotta a templomban új év ünnepe kihirdetett a 1726 október 16-iki patens, mely szerint vesszőzötetessel és az országból kitiltással büntették azt, ki hatósági engedély nélkül mer házasságra lépni, — és hallotta minden évben felolvastatni az 1783. évi február 8-iki udvari cancelláriai rendeletet, mely szerint a házasság érvénytelen, ha nem hatósági engedély alapján lesz kötve.

Es ehhez az engedélyhez kellett a kerületi főnökség különös jóakarata.

Mert hát már akkor is megvolt a köz igazgatási eljárásnak az a kellemes oldala, hogy ugyan tudós lett legyen az, aki tekerényes utain eltudott igazodni; mert míg a gyakorlat megengedte, sőt megkívánta azt hogy úgy a völgyben mint a mennyeasszony a házassági engedély iránti kérvényt külön-külön, lakhelyi illetékes helyi hatóságához nyújt a be, honnan az elintézés végett a kerületi hatóságához lesz felterjesztve; addig a még mindig érvényben levő 1766. évi április 15-iki országos rendlet szerint a házassági engedély kiadására csak is a születési hely hatósága illetékes.

Ámde az 1789-ik évi április 16-iki kormányzói rendlet értelmében az engedély akkor is érvényes ha azt a lakhely helyhatósága saját hatáskörében állítja ki.

(Folyt. köv.)

tatja? Ennek megfordítva kell lenni. Há ma csak 450 olyan férfi és nő van a viszonylag igen jómóltúak, gazdagok ösmert Debreczen és. Hajdúvármegye közel 200,000 lakosa közül, aki évente 1—2 frot tud és akar elszakítani föllegegőből az E. m. k. e. szent céljaira, jövőre pedig csak 380 és két év múlva már 300 volna.

Kis hitűség ilyen föltételezni. Csak minden községben legyen egy-két buzgó nő, férfi, aki az ügyért lelkesedik, a hanyatlást a fejlődés váltja föl majd.

Az E. m. k. e. nem a misztikát érdemel, mit csak az ad, akinek tetszik. Az E. m. k. e. támogatói a hazafiai kötelezések, mely minden a honpolgár szívébe kell hogy beírva legyen. A hasonló célú osztrák Schulvereninnak kétszázézer tagja van, a ki évente egy-egy forintot fizet; az E. m. k. e. nek csak 18000.

Már pedig a magyarnak több oka van aggódni és áldozni saját véreiről, mint az osztrák németnek.

Közeledik karácsony szent ünnepe. — A szeretet ünnepe, három nap alatt elég időjük lesz polgártársainknak, hogy elmékedjenek a föött és áldozathozatalra buzduljanak az E. m. k. e. által emelt oltárkő előtt.

A E. m. k. e. Debreczen városi és hajdúvármegyei választmánya szombaton d. u. tartotta féléves ülést a város házaán gróf Dégenfeld József elnöke alatt. Jelen voltak a következő választmányi tagok: Balkányi Miklós, Berger Henrik, Kola Jánosné, Veresné Szatmáry Teréz, Bészler Lajos, Bészler Károly Boozkó Sámuel Ferenczy Elek, Harmat Gergely, Holänder Gyula, dr. Kola János, Krasznay Ferencz, Lindbauer Kálmán, dr. Medve Kálmán Medve Zoltán, Nemes Kálmán dr. Oláh Miklós, Péter Gábor, Simonyi Imre, Szepessy Antal Zádor Lajos, Zimmermann Gyula és Zoltai Lajos.

A napirend az igazgató választmány által előkészítve került tárgyalás alá.

Tudomásul vették, hogy a debreczeni pinzér egyesület 100 fntos. Márk Endre 500 fntos. alapítványát egészen befizette. A pinzértárnok utasított, hogy a befolyt pénzeket, a fiókot illető 25% levonásával a központhoz beküldje. — A központ felhívását illetőleg, mely szerint a fiókválasztmányok az erdélyrészekben a népmagyarosítást elősegítsék, ki mondott, hogy az a debreczeni fióka nem vonatkozik s így intézkedést nem is igényel. Nagy meglepetést okozott az a jelentés, hogy ez év folyamán a már beküldött perselyekben összesen 532 fnt 87 kr találtak. Egyedül Ferenczy Elek b.-ujvárosi fősószolgabírónál elhelyezett perselyben 136 forint gyűlt össze.

Azok a perselytartók, akik még be nem adták a perselyüket, Márk Endre titkár által felhívattak, hogy záros határ idő alatt beküldjék Bészler Károly pinzértárhoz.

Megállapították az 1892. évi költség előirányzat 1500 fnt bevétellel és 262 forint kiadással, melynek nagy része az irnok és eljő díjazására esik. A kiadást bőven fedezi a bevételekből a fiókat illető 25%.

A hátralék behajtása elrendeltetett. Felolvasták a központ felhívását, az iránt, hogy a jövő évi budapesti nagy gyűlésig a fiók egyesület minél hathatósabb tevékenységet fejtsenek ki. Mert az E. m. k. e. akkor imponzáns módon kívánja bemutatni az országunk, világnak, hogy feladatát becsülettel teljesíti.

A debreczeni választmány e felhívására igéri, hogy igyekezeni fog az E. m. k. e. ügyet lelkesen felkarakolni.

Tóth Béla ellenőr sokféle elfoglaltságai miatt tisztéről leköszönvén, buzgó működéséért a választmány köszönetet mond s helyébe megválasztja Rönösi k Lajos városi házipénztári ellenőrt.

Dr. Oláh Miklós a fiók egyesület egyik buzgó jegyzője Debreczenből való elköltözése miatt szintén leköszönvén, ő neki is elmerést szavaz a választmány és helyébe ülteti dr. Medve Zoltánt.

Végül megbizatik az igazgató választmány, hogy ha alkalmas időt és módot talál, a jövő év folyamán Emke mulatság rendezése iránt előkészületeket tegyen.

Helyi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a segéd és kezelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igazgató, kiadó hivatal és az irratár a fiók felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként, d. e. 10-től 12-ig.

Színházban előadások naponta péntek kivételével kezdődnek este 7 órakor.

Nagy sétatangverseny vasárnap és ünnepnapokon d. u. 6 órakor a „Margit fürdő” nagytérképben.

Dez. 29. Zártkörű thea estély a Margit fürdő disztermében.

Dez. 30. Zion egyesület tancsmulatsága a Szik-szaiban.

1892 Janár 2. Vőfélybál a Margit fürdő disztermében.

Janár 16. Kerekfőtű ifjuság bálja a Margit fürdő disztermében.

Janár 20. Timár ifjuság bálja a Margit fürdő disztermében.

Janár 21. A polgári kör bálja a Margit fürdő disztermében.

Janár 23. A függetlenségi párt bálja a Margit fürdő disztermében.

Janár 27. A ciszmadia ifjuság betegségyező egyesületének bálja a Margit fürdő disztermében.

Janár 28. Zártkörű thea estély a Margit fürdőben.

Janár 31. A szűzszabó ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Febr. 6. A kőműves iparosok bálja a Margit fürdőben.

Febr. 10. A ciszmadia ifjuság bálja a Margit fürdőben.

Febr. 25. Zártkörű thea estély a Margit fürdőben.

Febr. 26. Pinzér ifjuság bálja a Margit fürdő disztermében.

Febr. 27. Függetlenségi bál a Margit fürdőben.

Videki ügyvédi kamarák felirata Szt. lágai Dezsőhöz.

A debreczeni ügyvédi kamara debreczeni állandó bizottságának tegnapi tartott ülésében többen fölemlítették, hogy az igazságügyminiszter soha egy kamarának se küld meg tárgyalás végett egyetlenegy törvényjavaslatot, kivéve a budapestit. Holott a törvény nem ösmér különbséget az ügyvédi kamarák között, sőt mindegyiknek biztosítja azt a jogot, hogy a készülő törvényekre véleményes javaslatot tegyenek. Ez a mellőzés még azon törvényjavaslatoknál is következtesen fenn forog, amelyek az ügyvédi kart egközvetlenebbül érdeklik, milyenek az igazságszolgáltatásra vonatkozó törvényjavaslatok.

A budapesti kamara a maga elzárkózottságában és sajátos viszonyai között legkevésbé alkalmas arra, hogy a tervezett törvényeket illetőleg egyedül mondjon véleményt, miután az a jogélet százfélé ágait nem ösmérheti, úgy mint a vidéki kamarák. Dr. Magos György indítványozta, hogy a debreczeni kamara, noha már egyszer hasonló ügyben felírott és eredménye nem volt, most újból írjon fel az iránt, hogy a törvényjavaslatok a vidéki kamarákhoz is megküldessenek. Az indítványt pártolta dr. Popp R. Mór azon hozzáadással, hogy hathatósabb fellépés érdekében, hasonló szellemű felirat küldéséért, a testvér kamarák is megkeressenek. A bizottság az indítványt ezen módosítással magáévá tette s felkéri a kamarát, hogy felirattal járjon Szt. lágai Dezső igazságügyminiszterhez. A vidéki társ kamarákat pedig felszólítja a mozgalomhoz csatlakozásra.

Jóváhagyott közgyűlési határozat. A belügyminiszter jóváhagyta azon közgyűlési határozatot, mely a közpénz adót pótló egy millió alap kamatait 8%-ról 6%-ra szállította le.

Néklülőzhetetlen köztisztviselők. A belügyminiszter leírott Debreczen városához, hogy 1892. január végéig közölte vele azon hadköteles és népfelkeltésre kötelezett tisztviselők névjegyzékét, akik háború esetén a közszolgálat érdekében idehaza hagyandók. — Főreértések kikerülése végett megjegyezzük, hogy ez nem háborús hír. Minden év végén szokásban van ilyen felhívás.

Dr. Oláh Miklós mármaros-sági kir. alügyészség kinevezett főispáni titkár január 1-én átveszi hivalt.

Ipartanműhelyek. Ugyanakkor, mikor lapunk egy barátja cikket írott arról, hogy a debreczeni ipar emelése érdekében egy vagy két ipartanműhelyt kell fölláítani, jelent meg Baross Gábor kereskedelemügyi miniszternek az az üdvös hatású rendelete, a kereskedelmi és ipar kamarákhoz, amelyben felhívja azokat, hogy beható és alapos tanulmány tárgyává tegyék a kerületbeli ipari viszonyokat s mielőbb jelentést adjanak, mely iparágak azok, amelyeknek ipari szakiskolák vagy ta műhelyek fölláítása által leendő fejlesztése legkívánatosabb, megjelölve egyúttal az illető városokat is, melyekben a szóba jövő intézkedéseket felállítandóknak véli. Mert a miniszter terve vette az állam, a törvényhatóságok, városok, iparegyletek, kamarák hatátságos támogatásával egyelőre minden kamara területén legalább 2—2 ipari szakiskola és ipartanműhely létesítését, amelyekben szakképzett munkástörzs és munkavezetők lesznek nevelendők. Ha a miniszter is akarja, nem soká hozzájutunk tehát az annyira ohajtott ipartanműhelyek. A debreczeni kamara, mielőtt jelentést megtenné, úgy vagyunk értesülve előbb véleményadásra hívja fel az iparos kört.

Városi rendkívüli közgyűlés. A város törvényhatósági bizottságja ma délelőtt ülést tartott a fogyasztási adó-szerződés jóváhagyása tárgyában. Dégenfeld József gróf főispán megnyitván a közgyűlést, előadta hogy az egyed li tárgy a fogyasztási adó bérlete. Ezúttal Király Gyula jegyző felolvassa, hogy a bor-, hús- és szukor-fogyasztási adó tárgyában tárgyalást kezdett a tanács.

A pénzügyi kormány 150 ezer fntos tüzéti árát, azonban hajlandó lett azt 145 ezer fntot is átadni. Ennek ebből a borra 48 ezer fnt, a húsra 57 ezer fnt, a szukorra 25 ezer fnt a sörre 15 ezer fnt. Ebből a sör- és szukoradót jóvalok fizetnek 36 ezer forintot (a sör 13.200 fnt, a szukor 23.200 fnt). A város e szerint csak 108, 60 fntot fizet.

A tavalyihoz képest az általános többit 7 ezer fnt. A kezeléssel a tanács bizatik meg. Polgármester felvilágosításul előadja, hogy az alkudozásoknál minden elkövettek, de az adóbérletet már nem lehetett ocsóbban megkapni. Erre a közgyűlés a bemutatott szerződést egyhangulag jóváhagyta, a városi tanácsot pedig utasította hogy a fogyasztási adó kezelése és értékesítése körül az eddigi gyakorlatnak megfelelőleg járjon el. Mivel pedig az 1892. évi költségvetésben a fogyasztási adó címén fölvevett 138 ezer fntot az új bérösszeg 7000 fnttal

megbádjja, a határozat jóvá hagyja; végezt a belügyminiszterhez felterjesztandó lesz. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A legnagyobb cégtábla Debreczenben kétségtelenül a „Szabó Lajos fiai” cégtábla üzlete felett látható. — A Digenfeld-palota hos-zu déli szárnya az első emelet fölött csaknem végig fut az az 57 méteres arányos betűkkel megrakott vastábla, hirdette a hatalmas keresked ház tekintélyét, fényét. Ez a kereskedés, mely ugyanezen ház egy kis boltjából nőtt ilyen nagyra, ugyhogy most egy milliót érő berendezésével elfoglalja a déli szárny csaknem egész földszintjét és első emeletét, büszkesége nemcsak a „becületesség és szorgalom” jelszót követő család-nak, hanem Debreczennek is.

Uj leveles szín a Nagyerdőn. A városi tanács által megrendelt uj leveles szín már annyira elkészült, hogy csak a vakolás van hátra. Április közepére ennek is meg kell lenni, hogy a konyhahölgyek és hadiak tudjanak hol mulatni. Az lesz csak az igazi „Uj világhoz” címzett csárda. A fedett tánczó helyiség 70 méter területű.

A hol már készülnek a milléniumra! Persze nem Debreczenben, hanem Szegeden, ahol a város, melyhez közel esik az első nemzet gyűlés helye: Pusztaszer, nagy részt kérnek az ezer éves ünnepélyből. — Szegeden a tanács már megmozdult és közelbb nagyszabású előkészületeket indít a jubileum iránt. Milyen alkalomszerű lett volna a novemberi közgyűlésen, amikor a Galgóczy féle indítványt tanácsai javaslatra egyszerűen tudomásul vett a közgyűlés, ha valaki felállt és indítványozza — amire lapunk előzőleg figyelmeztetett is — hogy a tanács záros határ idő alatt idevonatkozólag javaslat tételre utasítsassék. — De hát mi nemes Pató Pál ural tartunk. Mig egyszer csak majd azt vesszük észre, hogy alaposan elkéstünk és monumentalis alkotásra kifogytunk az időből. Am videant consules.

Néh. Révész Bálint irodalmi hagyatéka A boldogult püspök özvegya Csiky Lajos bízta meg irodalmi hagyatékának rendezésével, esetleg még kiadható műveinek sajtó alá készítésével és kiadásával, mint a hogy egyháztörténelmi beszédeit második bővített kiadásban már vele rendeztette sajtó alá.

Néhány hét előtt aztán Tóth Sámuel egyházker. jegyző ujjal együtt átvette Csiky Lajos az özvegy urától a megboldogult iratait, az egyházker. levéltárba tartozó irományokat, mint peld. az elhunytak theol. tanár korában készített, kéziratban levő studiumait (ker. erkölcstan, homiletika, liturgia, cura pastoralis) betették a levéltárba, egyházirodalmi egyéb műveit pedig magához vette a nevezett tanár, s azóta egyéb dolgai közt folytatja a művek sajtó alá rendezésének munkáját, s örömmel hozza előre is köztudomásra, hogy rengeteg szellemi kincs az, melynek kiadása az ő feladatává lett. Százakra megy a megboldogult püspök napvilágot még nem látott halotti imádságainak, beszédeinek s közönséges, alkalmi és ünnepi egyházi beszédeinek száma, melyekből válogatás mellett is kitelik néhány terjedelmes kötet mű. Végtelesen érdekes dolog betekinteni az elhunyt nagy alak szellemi műhelyébe, s látni, hogy mily nagy bibliai előtanulmányokkal kezdte egyik-másik egyházi beszéde megírásához, egész sereg szentíráti helyet s ezekhez sokszor magyaroztatást is írván le előre azokhoz.

Remélhető, hogy nem sokára előzetési felhívást bocsáthat közre egyik nevesebb könyv kiadására, mivel ez imádságok és beszédek kiadására nézve már érintkezésekbe tettek magunkat Tóth Sámuel és Csiky Lajos.

Menyhárt János alapítvány. Menyhárt János nyugvomban vonult theologiai tanár nevérol nevezendő alapítványra a „D. br. Prot. Lap” a tanár ur volt tanítványai között gyűjtést rendezett, mely 405 fntot eredményezett. — A debreczeni főiskola akadémiai tanári kara erre nézve azt határozta, hogy az alapítvány 4—4 évi kamataiból egy-egy pályakérdés tüzessek ki fölvaltva azt az ó, majd újszövetségi tudományok köréből. — Egyik alkalommal a főiskolai theologia ifjusága, másik alkalommal theologiai pályájukat Debreczenben végzett olyan ifjak pályázatnak, kiket, a szaktanfolyam bevégezésétől pályamunkájuk beadásáok napjáig nem több mint négy ezrené választ el.

A ménlepel kibővítése. A földmívelésügyi miniszter terve vette, hogy a debreczeni állami ménlepet — ha a város előtegezi az építési költségeket 50 lóra való istállóval és megfelelő legénységi laktanyával kibővíti. A jog és pénzügyi bizottság tárgyalás alá vevén a sürgős kérdést pártolólág nyilatkozott a kibővítés mellett, ha a ménlepet bérlő földmívelésügyi miniszter a Bészler Lajos tanácsnok és Szabó József fősószalmvétel jelentésében kifejezett föltételek mellett biztosítja az új istálló és laktanya építési költségeit.

Külföldi tanulmány-ut. Berger Jenő fiatal debreczeni építész Angol-, Német- és Franciaországban hosszabb tanulmányutat tett, bejárva a nagyobb városokat. — Mindezt azokat az építkezéseket, intézkedéseket (oszatornázás, vízvezeték, utca-berakozások, vízvezeték, világítás, tisztogatás áruaktrák stb.)

Egy budapesti nagy tizlet megvétele
által és dusan felszerelt nagyraktárunknak feltár előtti megkissebbítése czéljából

Butorszövet, szőnyeg, függöny,

ágy és asztalterítő
vászon és asztalnemű

valamint

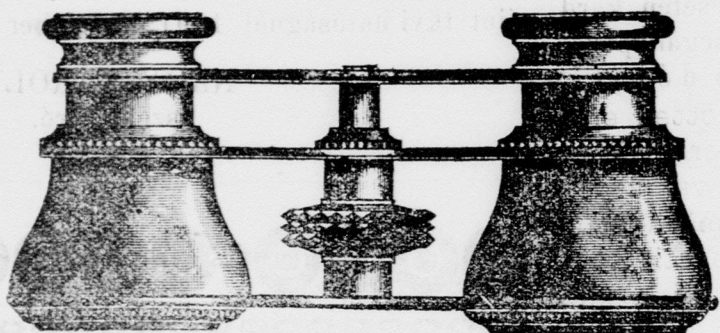
női ruhaszöveteket
tetemesen leszállított áron

ajánlunk.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

DEBRECZEN Kis templom bazár.

Karácsonyi és új évi ajándékok.

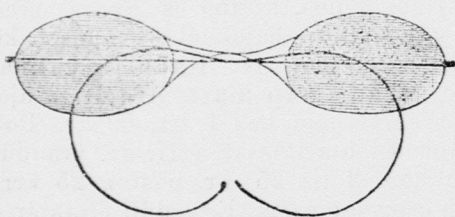
**FISCHER
JAKAB
látszerész**
DEBRECZENBEN,

ajánlj legkittünőbb szintelenített

Színházi és mezzei láfcsöveket

6, 8, 10—50 frtig.

Lorgnettek a la pompadour 4, 6, 8, 15 frtig.

Szemüvegek, Orcsiptetők

legfinomabb

dupla metszett üvegekkel.

Aneroid légsúlymérők (időjelző). **Hőmérők**, orvosi testhőmérők (maximal). **Szintelenített zsebgoresövek**, **nagyító lencsék**, mindennemű **folyadékmérők**, valamint minden e szakhoz tartozó cikkek legfinomabb minőségben kaphatók.

Megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Jégpálya megnyitás.

A „Margit“-fürdő jégpálya

Kedden folyò hó 22-én

a nagyérdemű közönség használatára megnyittatik.

**Minden ünnep, vasárnap és
csütörtökön délután**

bent a teremben

Séta-hangverseny

és kint a jégpályán is katonazene és villanyvilágítás.

**Karácsonyi és Ujévi
ajándékoknak,**

valamint minden más alkalmi meg'epetésekre hasznos és czélszerű

**Porcellán, Chinaezüst, Bronze és
Majolika ujdonságok.**

Ditmár, Brünner, és hazai gyártmányu :

**aszfali- és függőlámpák, nap- és
villámégőkkel.**

Porcellán-, It-, Kávó-, Thea,

ugyszinte mindennemű

üveg-, ivó- és likőr-készleteket nagyválasztékban

ajánl

Kaszanyitzky Endre

előbb KUHINKA I. K. DEBRECZENBEN.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek. — A j gyzékkel kívánatra bérmentve szolgálók.

Debreczeni és Budwieszi gyártmányú

agyagkályhák

Dolhai, Chiznovizi Nadrági és Friedlandi

vaskályhák

fa- és szén-fűtésre,

szabályozható köpeny és Meidingi-kályhák

acél vagy zománcozott köpenyvel.

Legnagyobb raktár korsolyákban

Halifax, Merkur, Matador és Rohonezy

rendszerekben, sima palirozott és állanyozott (nikl) kivitelben.

Tengeri-kézi-morzsolók

különbféle rendszerek szerint.

Tánczos R.-féle szabadalmazott (patent) tűzmenten b-törés ellen biztosított

penszekrenyek és kazeták

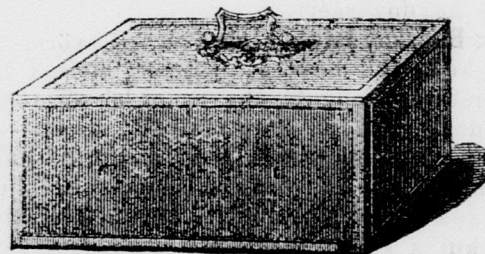
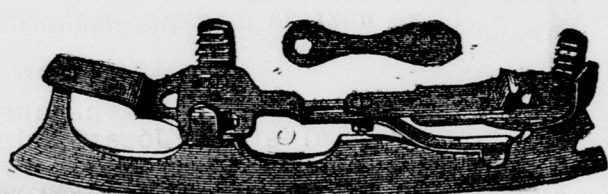
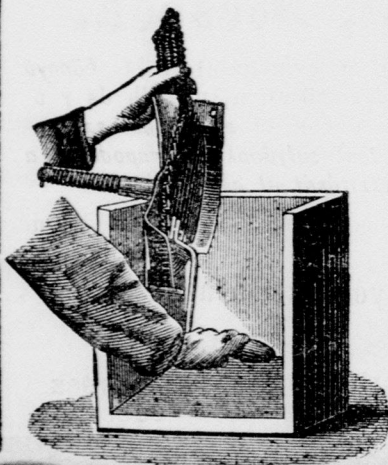
egyedülki képviselők

TÓTH GYULA

előbb TÓTH LAJOS és TÁRSA,

vasárnap üzletében DEBRECZEN,

A VÁROSHÁZA SARKÁN.

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából Deczember 1-től kezdve

az összes raktárunkon lévő

női ruhaszöveteket,

fekele divat-kelméket is,

SZINES MOSÓ VELEZEKET,

téli gyapju nagykendőket,

tko derék és gyermek ruhák,

valamint

szőnyegeket

Smyrna, Axminster, Brüssler, Tapestry

és hollandi nagyszőnyegeket is,

függönyöket

mélyen

leszállított áron

árusítjuk el.

Szabó Lajos fia

Debreczen, Rózsater.